T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 8465
Tarih : 24.08.2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 24/08/2020
Sayı: -120.10-E.00000701060

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Karadeniz'de her yıl yaşanan sağanak yağışlar sonucunda meydana gelen sel ve heyelan felaketleri nedeniyle onlarca yurttaş yaşamını yitirmektedir. Son 18 yıldır yaşanan sel ve heyelan felaketleri; denizle kara arasına beton set çekilerek yapılan yolların, dere yataklarının istinat duvarları çekilerek işgal edilmesinin, duble yolların, vadileri taş ocaklarına çevirmenin, irili ufaklı tüm derelerin üzerlerine kurulan HES'lerin ve tüm bunlar için yapılan orman kıyımlarının sonucudur. Karadeniz bölgesinde yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, sorumluların ortaya çıkarılması, projelerin durdurulması ve gereken önlemlerin acilen alınması adına Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Karadeniz'de her yıl yaşanan sağanak yağışlar sonucunda meydana gelen sel ve heyelan felaketleri, iktidarın ranta dayalı kentleşme politikaları nedeniyle onlarca yurttaşımız yaşamını yitirmesine neden olmaktadır.

2002'de Rize'nin Güneysu ve Çayeli ilçelerinde yaşanan sel felaketinde 34 kişi, 2005 yılında Rize ve Trabzon'daki sel felaketlerinde toplam 32 kişi, 2009 yılında Artvin Borçka'da 5 kişi, 2010 yılında Rize Gündoğdu'da 12 kişi, 2012'de Samsun'da yaşanan taşkında 13 kişi, Ağustos 2015'te Artvin'in Hopa ilçesinde, 9 kişi, 2019 Haziran'ında Trabzon Araklı'da yaşanan sel felaketinde ise 9 kişi hayatını kaybetti. Temmuz 2020'de Rize'nin Çayeli ve İkizdere ilçelerinde şiddetli yağışın ardından meydana gelen sel ve heyelanda 2 yurttaşımız hayatını kaybetti. Artvin'in Yusufeli ilçesinde Yusufeli Barajı şantiyesinin bulunduğu alanda sel ve heyelan meydana geldi. 4 yurttaşımız hayatını kaybetti. 22 Ağustos 2020 Giresun'da meydana gelen sel felaketinde ise 6 yurttaşımız yaşamını yitirdi.

Yaşanmaya devam eden bütün bu felaketlere, can kayıplarına, doğa talanına ve mağduriyetler dizisine rağmen iktidar, bu rantçı ve ekolojik dengeyi gözetmeyen politikalarında ısrarcı olmaktan vazgeçmemektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 24/08/2020
Sayı: -120.10-E.00000701060

Karadeniz bölgesinde en kapsamlı ekolojik yıkımın ilk ihalesi 1987'de yapılan ve açılışı 2007 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından gerçekleştirilen Karadeniz Sahil Yolu ile başladı. Denize yapılan kaya dolgusu için Karadeniz'in her vadisi taş ocağına çevrildi, derelerin, nehirlerin önleri kesildi, dere yataklarına istinat duvarları çekildi ve yolun bitmesiyle de çarpık kentleşme başladı. 2005 yılından itibaren ise irili ufaklı bütün derelerin üzerine HES-Baraj projeleri yapılmasıyla ekolojik yıkım tüm hızıyla devam etti.

Yine iktidarın yaptığı en büyük yıkımlardan biri Yeşil Yol projesi oldu. Halkın tüm tepkisine rağmen yolun yapımına jandarma eşliğinde devam edildi. Karadeniz'in kadim ormanları katledildi, yaylalar yol projeleriyle talan edildi, ranta açıldı. Projenin hemen akabinde imar affı getirilerek, yaylalardaki kaçak yapılaşmalar yasallaştı.

AKP, 18 yıllık iktidarı boyunca en büyük mesailerinden birini de özellikle çevre koruma kanunlarının, Çevresel Etki Değerlendirme sürecinin şirketler lehine kolaylaştırılması, kamu denetiminin kaldırılması yönünde harcadı. İktidarın Karadeniz'i enerji ve turizm cenneti vadeden kalkınma planı çerçevesinde hayata geçirdiği Sahil yolu projesi olmak üzere tüm yıkım projelerinde ÇED yönetmenliği başta olmak üzere çevre hukuku rafa kaldırıldı. En fazla ihale alan şirketlerin başında ise Cengiz Holding, Limak, Kalyon gibi şirketler geldi.

12 Temmuz 2019 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Karadeniz Bölgesi'ndeki 6 ili kapsayan, 15 maddelik 'İklim Değişikliği Eylem Planı'nı açıkladı. Bölgede dere yatağında bulunan, iklim değişikliği nedeniyle risk altında olan, acil ve öncelikli taşınması gereken 1950 bina tespit edildiğini belirten Kurum; "Riskli bölgelerde yaşayan 2000 aileyi, kentsel dönüşüm kapsamında yapacağımız konutlara taşıyacağız" dedi. Kurum, Karadeniz'deki iklim değişikliğine bağlı afetleri azaltmak için hazırlanan eylem planının, Türkiye'nin tamamı için de uygulanacağını söyledi. Ancak bu "eylem planı" bölgeye yönelik "kalkınma" anlayışında herhangi bir değişiklik getirmedi.

Karadeniz'de son 18 yıldır yaşanan sel ve heyelan felaketleri, denizle kara arasına beton set çekilerek yapılan yolların, dere yataklarının istinat duvarları çekilerek işgal edilmesinin, duble yolların, vadileri taş ocaklarına çevirmenin, irili ufaklı tüm derelerin üzerlerine kurulan HES'lerin, ve tüm bunlar için yapılan orman kıyımlarının sonucudur. Ancak yaşanan kayıplara rağmen iktidarın rant ve talan politikaları devam etmektedir.

Bu bağlamda, daha fazla can kaybı ve doğa talanının önüne geçmek için, Karadeniz bölgesinde yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, sorumluların ortaya çıkarılması, projelerin durdurulması ve gereken önlemlerin acilen alınması adına Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.